

Kjøbstadens Opkomst. Nei, jeg tror, at vi skulde lade Prægravationspørgsmaalet ligge. Den smaalige Bagtanke, som kunde næres om, at vi skulde ville vælte Byrden fra Landet over paa Kjøbstæderne eller omvendt, synes det mig, at vi helst skulde holde tilbage og bedømme Spørgsmaalet i og for sig uden et saadant Betydning. Naar der ses hen til den større eller mindre Vanskelighed, som er forbundet med at opsoge den Fattiges Forsørgelsessted, saa holder jeg mig til Mindretallets Forslag som det, der i den Henseende absolut er det bedste. Ser man nemlig paa Flertallets Forslag, saa er det ikke nok, at det har disse 5 eller 6 Kommuner, hvorefter man skal søge, thi for at finde disse skal man gennemgaae en hver Kommune, hvor den Trængende hele sit Liv igennem har opholdt sig nok saa kort. Dette kan jo være en Mangfoldighed af Kommuner, og det er den største Hindring mod det Forslag, som det ærede 6te kongevalgte Medlem har stillet, at det saame er Tilfældet efter dette; ogsaa derefter skal man gennemgaae alle de Kommuner, hvor den Trængende har levet, for at finde, hvor han har været i 10 Aar, og det gjør det jo langt vanskeligere og besværligere at finde Forsørgelsesstedet, end efter vort Forslag. Dertil kommer den Betragtning, som jeg fremhævede før, at det efter min Mening er langt heldigere for den Trængende at komme til Fødestedet end til en Kommune, hvor han har været maaske for mange Aar siden. Disse Grunde ere fuldkommen tilstrækkelige for mig, og jeg vilde ønske, at det Samme var Tilfældet med flere Medlemmer, til at stemme for Mindretallets Forslag. Men der er en stor Mangel ved Mindretallets Forslag, som jeg ærligt vil tilstaa, at jeg ikke har været opmærksom paa, og som det ændrer mig, at ingen af Udvalgets Medlemmer har været opmærksom paa, førend det ærede 6te kongevalgte Medlem igaar med sin sædvanlige Skarpsindighed havde opdaget den og draget den frem, og det er den, at den Paaagjældende, som det blev sagt af den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Kreds (Madvig), kan have været i 10 eller 20 Aar i en Kommune; men naar han saa kommer derfra blot i en Maaned, har han tabt den Forsørgelsesret, som han havde erhvervet. Dette vil ganske vist gjøre det langt lettere for Kommunerne at gjøre disse Ting, som man har talt om; idet de nemlig blot behøve at skaffe den Trængende bort fra Kommunen i en kort Tid, inden han faar Fattigunderstøttelse — saalænge han ikke har nydt en saadan, kan Kommunen rolig lade ham sidde —; saa har han tabt sin Forsørgelsesret. Jeg erkjender, at dette er en stor Feil, men den kan overordentlig let rettes, og hvis det havde været tilladt efter Forhandlingens Begyndelse at stille Vædringsforslag, skulde jeg have stillet et Underdringsforslag til i Dag; men det er jo ikke tilladt. Hvis imidlertid Mindretallets Forslag skulde blive vedtaget,

skal der i den Henseende blive stillet et Forslag til 3die Behandling. Feilen vil overordentlig let kunne rettes blot ved en lille Tilføining til Mindretallets Forslag, saaledes at der f. Ex. kom til at staa: den til Fattighjælp Trængende bliver i Almindelighed at forsørge sig, indtil 10 Mars uafbrudt Ophold, og han beholder denne Kommune til sit Forsørgelsessted, indtil han i 1 eller 2 Aar — hvilket man nu maatte finde rigtigst — har opholdt sig andetsteds uden at nyde Fattighjælp. Bliver noget Saadant tilføiet, vil han i 2 Aar kunne beholde sin Forsørgelsesret i den Kommune, hvor han ved 10 Mars Ophold har vundet den, og har han været borte derfra i 2 Aar eller længere, ser jeg ingen Grund, hvorfor han mere skulde være henvist til denne Kommune end til Fødestedet. Har den Trængende været borte i en længere Aarrække, er det ligesaa godt for ham at blive vist hen til Fødestedet, som til den Opholdskommune, hvor han engang har været. Bliver en saadan Tilføielse gjort, vil Grunden til denne Bestræbelse fra Kommunalbestyrelserne, at faae den Trængende bort fra Kommunen for derved at undgaa Forsørgelsespligten, bortfalde; thi ingen Kommunalbestyrelse kunde eller vilde underholde ham i 2 Aar eller længere andetsteds. Det skulde i alt Fald under mig, om saa var, thi jeg kan ikke se, hvorfra en Kommunalbestyrelse skulde faae Midler dertil; officielt kan det jo ikke komme frem i Regnskaberne, saa sandt der er en Revision, og saa sandt som Regnskaberne skulle indsendes til Ministeriet eller Amtsrådet, og jeg haaber, at aldrig Ministeriet eller Amtsrådet nogenstunde vilde lade noget Saadant passere, dersom det skulde fremgaa af Regnskaberne; og underhaanden kan jeg heller ikke indse, at det kan lade sig gjøre. Jeg maa derfor tillade mig at anbefale Mindretallets Forslag, som det efter min Mening baade billigste og retfærdigste overfor de Trængende, som det bedste overfor det Offentlige og som det simpleste og letteste for dem, der have med Fattigvæsenet at gjøre. — Endnu vil jeg blot tillade mig at sige et Par Ord om Vædringsforslaget under Nr. 22. Det er en Feiltagelse, at det staaar anført som et Forslag af det samlede Udvalg, det er det ikke, det er et Flertals Forslag; Mindretallet behøver ikke denne Vædring. Det tiltaler mig paa ingen Maade; jeg vil tværtimod udtale det samme Ønske, som blev udtalt før, at det maa blive taget tilbage.

Forsen: Jeg vilde ønske, at der til de meget omfattende Forhandlinger, som denne vigtige Sag har været Gjenstand for, kunde knyttes det Haab, at der maatte komme et praktisk Udbytte ud af dem i indværende Session. Derom har jeg imidlertid nogen Tvivl, og det kunde altsaa foranledige mig til at lade det bero ved, hvad jeg allerede har haft Leilighed til at udtale igaar; men da Sagen dog har en Interesse, om saa blot